

De ‘man in het zwart’ nu ook in het Italiaans

PIERRE KEMP

En daar verschijnt Pierre Kemp – dankzij Wiel Kusters en Herman van der Heide – zelf tijdens de presentatie van de Italiaanse vertaling van zijn gedichten.
© ROB OOSTWEGEL

Door Annelies Hendrikx

De titel was een makkie: die bleef hetzelfde. De bundel ‘Standard-book of classic blacks’ van de Maastrichtse dichter Pierre Kemp is nu vertaald in het Italiaans. Het boek werd zaterdagavond gepresenteerd bij boekhandel Dominicanen.

MAASTRICHT - Na de inleiding door Herman van der Heide, docent Nederlands aan de Università di Bologna, ontrolt de Maastrichtse dichter Wiel Kusters een poster met een meer dan levensgroot portret van Pierre Kemp. Staand in de deuropening van zijn huis aan de Turennestraat in Wyck, in 1961, op 75-jarige leeftijd. „Zo. Nu is hij er tenminste bij.”

Het lijkt soms alsof het Nederlands daar meer wordt gewaardeerd dan hier.

Maastrichtse dichter Wiel Kusters

Wiel Kusters is tevens emeritus-hoogleraar Nederlandse letterkunde aan de Universiteit Maastricht en biograaf van Pierre Kemp (1886-1967), de Maastrichtse dichter die in 1958 de P.C. Hooftprijs in ontvangst mocht nemen. Hij noemde zichzelf 'de man in het zwart'; veel van zijn gedichten hebben ook duisternis in zich, hoewel ze ook frivol kunnen zijn. Kemp was beambte bij de mijn Laura in Eygelshoven en daarnaast een creatieve geest: eerst schilderde hij; later ging hij zijn beelden schetsen met woorden. „Hij was een kleurrijke man in het zwart.” Zijn gedichten zijn niet allemaal even toegankelijk, moet ook van Kusters toegeven. Maar hij beveelt zijn 80-koppige gehoor zaterdagavond bij Dominicanen aan om te lezen en vooral ook te herlezen. „Soms denk je: wat stáát hier? Maar op een ander moment is hetzelfde gedicht zo klaar als een klontje.”

Dat het verre van gemakkelijk is om poëzie om te zetten in een andere taal, maakt vertaler Franco Paris snel duidelijk als hij wordt geïnterviewd door Kusters. „Eigenlijk is het bijna onmogelijk”, verzucht hij. „Je voelt je soms echt machteloos.”

Raadselachtige gedichten

In dit geval ook omdat Kemp vaak rijmt in zijn soms raadselachtige gedichten. „Hij rijmt tegen de klippen op”, lacht Kusters, die het Italiaans overigens niet beheerst, maar van wie óók gedichten in het Italiaans zijn verschenen. Zijn lievelingsgedicht van Kemp heet *Critisch*, waarin de dichter zich afvraagt of 'licht' anders is 'dan in brand gevlogen duisternis'. Van 'brand' heeft Paris 'vuur' (*fuoco*) gemaakt, omdat hij het gedicht zo zijn rijmende vorm kon laten behouden. „Bij het vertalen gaan soms dingen verloren. Ik zou het nu weer anders doen dan drie jaar geleden.”

Toch heeft die arme Franco Paris dit hele verhaal over zichzelf afgeroepen. Hij was degene die, als gerenommeerd Italiaans vertaler van Nederlandse auteurs, drie jaar geleden het initiatief nam om Kemp in het Italiaans uit te brengen. Uitgever Raffaelli Editore in Rimini had daar wel oren naar; de Maastrichtse stichtingen Pierre Kemp en Dante Alighieri sloten zich aangenaam verrast aan, net als Dominicanen. Met als resultaat de bundel *Standard-book of classic blacks* (de titel kan niemand exact duiden), met Kemps gedichten in het Nederlands en het Italiaans. „Heel bijzonder, dit is natuurlijk voor een kleine markt”, zegt bestuurslid Desirée Tonnaer van Dante na afloop. „Maar er wordt toch op zes Italiaanse universiteiten Nederlands gedoceerd.” Kusters: „Terwijl hier de Vrije Universiteit de opleiding Neerlandistiek heeft afgeschaft. Het lijkt soms alsof het Nederlands daar meer wordt gewaardeerd dan hier.”

Reizen

Kemp is nooit in Italië geweest. Evenmin in Frankrijk en of hij ooit België heeft bezocht, wordt betwijfeld, vertelt Wies Meijs van de Pierre Kemp-stichting, de enige aanwezige vanavond die hem – als kind, zijn zoon Toine was een oom van haar – persoonlijk heeft ontmoet. „Pierre Kemp en reizen... Hij woonde een klein jaar in Amsterdam, maar was zo blij toen hij terug kon naar *us Mestreech*.”